Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

4. dubna 2017*

„Kasační opravný prostředek — Mimosmluvní odpovědnost Evropské unie — Vyřízení stížnosti, která se týká vedení seznamu vhodných kandidátů vytvořeného na základě otevřeného výběrového řízení, evropským veřejným ochráncem práv — Porušení povinnosti postupovat s řádnou péčí — Pojem ‚dostatečně závažné porušení' pravidla unijního práva — Nemajetková újma — Ztráta důvěry v instituci evropského veřejného ochránce práv"

Ve věci C-337/15 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 6. července 2015,

Evropský veřejný ochránce práv, původně zastoupený G. Grillem, poté L. Papadiasem a P. Dyrbergem, jako zmocněnci,

účastník řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatel),

přičemž další účastnicí řízení je:

Claire Staelen, s bydlištěm v Bridelu (Lucembursko), zastoupená V. Olona, avocate,

žalobkyně v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda, A. Tizzano, místopředseda, R. Silva de Lapuerta, T. von Danwitz, J. L. da Cruz Vilaça a A. Prechal (zpravodaj), předsedové senátů, J.-C. Bonichot, A. Arabadžev, C. Toader, M. Safjan, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund, C. Vajda, S. Rodin a F. Biltgen, soudci,

generální advokát: N. Wahl,

vedoucí soudní kanceláře: V. Giacobbo-Peronnel, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 6. září 2016,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 27. října 2016,

vydává tento

* Jednací jazyk: francouzština.

Rozsudek

1 Svým kasačním opravným prostředkem se evropský veřejný ochránce práv domáhá částečného zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 29. dubna 2015, Staelen v. Veřejný ochránce práv (T-217/11, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2015:238), kterým Tribunál částečně vyhověl žalobě Claire Staelen na náhradu škody, kterou údajně utrpěla v důsledku toho, jak veřejný ochránce práv vyřídil její stížnost týkající se nesprávného postupu Evropského parlamentu při vedení seznamu vhodných kandidátů vytvořeného na základě otevřeného výběrového řízení EUR/A/151/98, na kterém byla jako úspěšná kandidátka uvedena (dále jen „seznam vhodných kandidátů“).

Právní rámec

2 Třetí bod odůvodnění rozhodnutí Evropského parlamentu 94/262/ESUO, ES, Euratom ze dne 9. března 1994 o pravidlech a obecných podmínkách pro výkon funkce veřejného ochránce práv (Úř. věst. 1994, L 113, s. 15) zní takto:

„vzhledem k tomu, že veřejný ochránce práv, který může též jednat z vlastního podnětu, musí mít všechny náležitosti potřebné k výkonu své funkce; že za tímto účelem jsou orgány a instituce [Unie] povinny poskytnout veřejnému ochránci práv na požádání všechny informace, jež požaduje, […]“

3 Článek 3 rozhodnutí 94/262 stanoví:

„1. Veřejný ochránce práv provádí z vlastního podnětu nebo na základě stížnosti všechna šetření, která považuje za důvodná pro objasnění každého případného nesprávného úředního postupu při činnosti orgánů a institucí [Unie]. […]

2. Orgány a instituce [Unie] musí poskytnout veřejnému ochránci práv požadované informace a umožnit mu přístup k dotyčné dokumentaci. […]

[…]“

4 Bod 2 odůvodnění rozhodnutí Evropského parlamentu 2008/587/ES, Euratom ze dne 18. června 2008, kterým se mění rozhodnutí 94/262 (Úř. věst. 2008, L 189, s. 25), uvádí:

„Důvěra občanů ve schopnost veřejného ochránce práv provádět podrobná a nestranná šetření v případech, kde údajně došlo k nesprávnému úřednímu postupu, je pro úspěch činnosti veřejného ochránce práv zásadní.“

Skutečnosti předcházející sporu

5 Dne 14. listopadu 2006 podala C. Staelen k veřejnému ochránci práv stížnost týkající se nesprávného úředního postupu, kterého se dopustil Parlament při vedení seznamu vhodných kandidátů.

6 Po skončení šetření (dále jen „původní šetření“) přijal veřejný ochránce práv dne 22. října 2007 rozhodnutí, v němž dospěl k závěru, že ze strany Parlamentu nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu (dále jen „rozhodnutí ze dne 22. října 2007“).

7 Dne 29. června 2010 se veřejný ochránce práv rozhodl zahájit z vlastního podnětu další šetření za účelem opětovného přezkoumání možného nesprávného úředního postupu Parlamentu (dále jen „šetření z vlastního podnětu“).

8 Dne 31. března 2011 vydal veřejný ochránce práv rozhodnutí, jímž šetření z vlastního podnětu ukončil, přičemž dospěl opět k závěru, že ze strany Parlamentu nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu (dále jen „rozhodnutí ze dne 31. března 2011“).

Žaloba k Tribunálu a napadený rozsudek

9 Návrhem došlým Tribunálu dne 20. dubna 2011 podala C. Staelen proti veřejnému ochránci práv žalobu na náhradu majetkové a nemajetkové újmy, kterou podle svého názoru utrpěla v důsledku různých pochybení, kterých se veřejný ochránce práv údajně dopustil v rámci původního šetření a šetření z vlastního podnětu.

10 Tribunál, který v bodech 75 až 161 napadeného rozsudku rozhodoval o první sérii výtek formulovaných C. Staelen souvisejících s tím, že veřejný ochránce práv jak při původním šetření, tak při šetření z vlastního podnětu neprovedl všechna ověření potřebná ke zjištění a objasnění nesprávného úředního postupu, na který poukazovala ve své stížnosti, nejprve v bodech 75 až 88 tohoto rozsudku uvedl několik „úvodních poznámek“.

11 V rámci toho Tribunál v bodech 75 až 85 uvedeného rozsudku v podstatě konstatoval, že třebaže veřejný ochránce práv má široký prostor pro uvážení, pokud jde o posouzení opodstatněnosti stížností, které jsou mu adresovány, a způsoby, jak mají být vyřízeny, jakož i pokud jde o vyšetřovací nástroje, které mají být použity při vyřizování stížnosti nebo v rámci šetření, které zahájí z vlastního podnětu, a není v této souvislosti povinen dosáhnout určitého výsledku, nezbavuje tento prostor pro uvážení veřejného ochránce práv povinnosti dodržet zásadu řádné péče, chápané jako povinnost posoudit pečlivě a nestranně všechny relevantní skutečnosti daného případu.

12 V tomto ohledu uvedl Tribunál v bodech 85 až 87 téhož rozsudku následující úvahy:

„85 […] Veřejný ochránce práv tedy sice může volně rozhodovat o tom, zda určité šetření zahájí, a v případě, že se jej rozhodne zahájit, může provést veškerá vyšetřovací opatření, jež bude považovat za důvodná, avšak je povinen zajistit, aby byl v návaznosti na tato vyšetřovací opatření schopen řádně a nestranně posoudit všechny skutkové okolnosti za účelem rozhodnutí o opodstatněnosti tvrzeného nesprávného úředního postupu a o krocích, které na základě takového tvrzení podnikne. […] Dodržování zásady řádné péče veřejným ochráncem práv při výkonu jeho pravomocí je o to důležitější, že právě jemu byl na základě čl. 228 odst. 1 SFEU a čl. 3 odst. 1 rozhodnutí 94/262 svěřen úkol odhalovat v obecném zájmu a v zájmu dotyčného občana případy nesprávného úředního postupu a snažit se o jejich vymýcení.

86 Veřejný ochránce práv tudíž v konkrétním případě nedisponuje prostorem pro uvážení, pokud jde o dodržení zásady řádné péče. K prokázání dostatečně závažného porušení ve smyslu judikatury […] proto postačí prosté porušení zásady řádné péče […]

87 Je však také třeba zdůraznit, že ne každá nesrovnalost, jíž se veřejný ochránce práv dopustí, je nutně porušením zásady řádné péče […]. Pouze taková nesrovnalost při výkonu jeho vyšetřovacích pravomocí, jejímž následkem by bylo, že by veřejný ochránce práv nebyl schopen pečlivě a nestranně přezkoumat všechny relevantní skutkové okolnosti za účelem rozhodnutí o opodstatněnosti tvrzení ohledně nesprávného úředního postupu některého z orgánů, institucí či jiných subjektů Unie a o krocích, které na základě tohoto tvrzení podnikne, by vedla ke vzniku mimosmluvní odpovědnosti Unie z důvodu porušení zásady řádné péče. […]“

13 Poté se Tribunál v bodech 89 až 146 napadeného rozsudku zabýval různými kroky veřejného ochránce práv v souvislosti s vedením původního šetření, které kritizovala C. Staelen, a přezkum v tomto ohledu uzavřel konstatováním, obsaženým v bodech 141 až 146 uvedeného rozsudku, že veřejný ochránce práv porušil třikrát povinnost postupovat s řádnou péčí a tato porušení byla dostatečně závažná, aby založila

odpovědnost Unie. Uvedená porušení spočívala zaprvé ve zkreslení obsahu stanoviska Parlamentu, zadruhé v nesplnění povinnosti postupovat s řádnou péčí v rámci šetření za účelem zjištění, zda Parlament předal informaci o zapsání jména C. Staelen na seznam vhodných kandidátů ostatním orgánům, institucím a jiným subjektům Unie, jakož i zatřetí v nesplnění této povinnosti, rovněž v rámci jeho šetření, které mělo ověřit, zda Parlament předal tutéž informaci svým vlastním generálním ředitelstvím.

14 Tribunál poté v bodech 162 až 223 napadeného rozsudku rozhodoval o druhé sérii výtek, které uvedla C. Staelen v souvislosti s údajnými zjevně nesprávnými posouzeními, jichž se dopustil veřejný ochránce práv, a v bodech 205 a 223 uvedeného rozsudku dospěl k závěru, že veřejný ochránce práv se dopustil dostatečně závažného porušení povinnosti postupovat s řádnou péčí při šetření, zda C. Staelen byla diskriminována v porovnání s ostatními kandidáty vzhledem k délce trvání zápisu jejího jména na seznamu vhodných kandidátů. Uvedené dostatečně závažné porušení spočívalo v tom, že veřejný ochránce práv dospěl k závěru, že Parlament se nedopustil nesprávného úředního postupu, a to na základě prostého tvrzení Parlamentu týkajícího se délky trvání zápisu ostatních úspěšných kandidátů na seznamu vhodných kandidátů, aniž obdržel informace dokládající datum přijetí uvedených úspěšných kandidátů, přičemž toto tvrzení se později ukázalo jako nesprávné.

15 Pokud jde o třetí sérii výtek vyplývajících zejména z údajného porušení zásady přiměřené lhůty, konstatoval Tribunál v bodě 269 napadeného rozsudku, že nepřiměřená lhůta, ve které veřejný ochránce práv odpověděl na dva dopisy C. Staelen, zakládá dostatečně závažné porušení pravidla unijního práva, jehož cílem je přiznat práva jednotlivcům, které může založit odpovědnost Unie.

16 Tribunál nakonec zkoumal, zda lze konstatovat existenci nahraditelné újmy a příčinnou souvislost mezi touto újmou a dříve konstatovanými různými pochybeními, a v bodech 288 až 294 napadeného rozsudku mimo jiné rozhodl, že tomu tak v daném případě je, pokud jde o nemajetkovou újmu, která vznikla C. Staelen z důvodu ztráty důvěry v instituci veřejného ochránce práv a dojmu ztráty času a energie v důsledku těchto pochybení.

17 Tribunál, který měl za to, že veřejný ochránce práv v rámci původního šetření a šetření z vlastního podnětu čtyřikrát nesplnil povinnost postupovat s řádnou péčí a odpověděl na dva dopisy C. Staelen ve lhůtě, která nebyla přiměřená, tedy žalobě C. Staelen částečně vyhověl a uložil veřejnému ochránci práv povinnost zaplatit jí částku 7 000 eur jako náhradu vzniklé nemajetkové újmy.

Návrhová žádání účastníků řízení a řízení před Soudním dvorem

18 Svým kasačním opravným prostředkem se veřejný ochránce práv domáhá, aby Soudní dvůr:

— zrušil napadený rozsudek v rozsahu, v němž rozhodl zaprvé, že se veřejný ochránce práv dopustil několika protiprávností, které představují dostatečně závažná porušení unijního práva, zadruhé, že byla prokázána nemajetková újma a zatřetí, že existuje příčinná souvislost mezi protiprávnostmi zjištěnými Tribunálem a touto nemajetkovou újmou, jakož i v rozsahu, v němž veřejnému ochránci práv ukládá zaplacení odškodnění ve výši 7 000 eur;

— v rozsahu, v němž napadený rozsudek zruší, sám rozhodl o návrhu C. Staelen a zamítl jej jako neopodstatněný;

— podpůrně, vrátil věc k rozhodnutí Tribunálu v rozsahu, v němž bude napadený rozsudek zrušen, a

— rozhodl spravedlivě a přiměřeně o nákladech řízení.

19 V kasační odpovědi C. Staelen navrhuje, aby Soudní dvůr:

— zamítl kasační opravný prostředek částečně jako nepřípustný a v každém případě jako neopodstatněný;

— uložil veřejnému ochránci práv zaplatit jí náhradu vzniklé nemajetkové újmy ve výši 50 000 eur, a

— uložil veřejnému ochránci práv náhradu všech nákladů řízení o kasačním opravném prostředku a řízení v prvním stupni.

20 Dne 8. října 2015 podala C. Staelen proti napadenému rozsudku vzájemný kasační opravný prostředek. Uvedený kasační opravný prostředek byl zamítnut usnesením Soudního dvora ze dne 29. června 2016, Veřejný ochránce práv v. Staelen (C-337/15 P, nezveřejněné, EU:C:2016:670), které bylo přijato na základě článku 181 jednacího řádu Soudního dvora. V uvedeném usnesení Soudní dvůr rozhodl, že o hlavním kasačním opravném prostředku a o nákladech řízení souvisejících s vzájemným kasačním opravným prostředkem bude rozhodnuto později.

K přípustnosti návrhu C. Staelen na uložení povinnosti veřejnému ochránci práv zaplatit jí částku 50 000 eur

21 Jak vyplývá z bodu 19 tohoto rozsudku, návrhová žádání v kasační odpovědi C. Staelen znějí na zamítnutí kasačního opravného prostředku veřejného ochránce práv v plném rozsahu a uložení povinnosti posledně uvedenému zaplatit jí částku 50 000 eur jako náhradu nemajetkové újmy, která jí byla způsobena.

22 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle článku 174 jednacího řádu Soudního dvora musí návrhová žádání v kasační odpovědi směřovat k vyhovění kasačnímu opravnému prostředku, nebo k jeho úplnému nebo částečnému odmítnutí nebo zamítnutí.

23 Návrh C. Staelen znějící na uložení povinnosti veřejnému ochránci práv zaplatit jí částku 50 000 eur je tedy nepřípustný.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

24 Veřejný ochránce práv uplatňuje na podporu svého kasačního opravného prostředku pět důvodů.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku

25 V rámci prvního důvodu, který obsahuje čtyři části, veřejný ochránce práv vytýká Tribunálu nesprávná právní posouzení jedné z podmínek vzniku mimosmluvní odpovědnosti Unie, a sice požadavku „dostatečně závažného“ porušení pravidla unijního práva, jehož cílem je přiznat práva jednotlivcům.

K první části prvního důvodu kasačního opravného prostředku

– Argumentace účastníků řízení

26 Veřejný ochránce práv tvrdí, že Tribunál se dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 86 napadeného rozsudku rozhodl, že prosté porušení zásady řádné péče, chápané jako povinnost posoudit pečlivě a nestranně všechny relevantní skutečnosti daného případu, ze strany veřejného ochránce práv stačí k prokázání „dostatečně závažného“ porušení pravidla unijního práva, jehož cílem je přiznat práva jednotlivcům, a tedy protiprávnosti způsobilé založit odpovědnost Unie.

27 Claire Staelen má za to, že tento důvod je v této první části nepřípustný, jelikož skutkové posouzení přísluší Tribunálu, a nikoliv Soudnímu dvoru rozhodujícímu o kasačním opravném prostředku.

28 Pokud jde o věc samou, domnívá se, že Tribunál se nedopustil žádného nesprávného právního posouzení, jelikož Soudní dvůr zejména upřesnil, v bodě 50 rozsudku ze dne 23. března 2004, Veřejný ochránce práv v. Lamberts (C-234/02 P, EU:C:2004:174), že pokud veřejný ochránce práv provádí šetření, je vázán povinností vynaložit veškeré úsilí, což odpovídá právě dodržování povinnosti postupovat s řádnou péčí, v souvislosti s níž nemá veřejný ochránce práv žádný prostor pro uvážení.

– Závěry Soudního dvora

29 Úvodem je třeba připomenout, že, jak vyplývá z čl. 20 odst. 2 písm. d) SFEU, právo obracet se na evropského veřejného ochránce práv v případě nesprávného úředního postupu orgánů, institucí nebo jiných subjektů Unie představuje právo, přiznané zejména občanům Unie, které je kromě toho zakotveno v článku 43 Listiny základních práv Evropské unie.

30 Podle čl. 228 odst. 1 SFEU je veřejný ochránce práv oprávněn přijímat a přezkoumávat stížnosti, které se týkají případů nesprávného úředního postupu orgánů, institucí nebo jiných subjektů Unie, a podávat o nich zprávu. Totéž ustanovení upřesňuje, že v souladu se svými povinnostmi provádí veřejný ochránce práv šetření, která považuje za opodstatněná, a to z vlastního podnětu nebo na základě stížností mu předložených, a jestliže zjistí nesprávný úřední postup, postoupí věc dotyčnému orgánu, instituci nebo jinému subjektu, který má lhůtu tří měsíců na to, aby mu sdělil své stanovisko, přičemž poté předá Parlamentu a dotyčnému orgánu, instituci nebo jinému subjektu zprávu a osobu podávající stížnost informuje o výsledku tohoto šetření.

31 Co se týče možnosti osoby, která podala k veřejnému ochránci práv stížnost, dovolávat se odpovědnosti Unie kvůli tomu, jakým způsobem byla uvedená stížnost vyřízena, Soudní dvůr již uvedl, že je třeba vycházet z ustálené judikatury, podle níž je právo na náhradu škody přiznáno, jsou-li splněny tři podmínky, a sice ty, že cílem porušené právní normy je přiznání práv jednotlivcům, porušení je dostatečně závažné a existuje přímá příčinná souvislost mezi porušením povinnosti, která přísluší původci aktu, a škodou způsobenou poškozené osobě. Pokud jde o druhou podmínku, Soudní dvůr v téže souvislosti rovněž připomněl, že rozhodujícím kritériem pro posouzení toho, zda je porušení unijního práva dostatečně závažné, je kritérium zjevného a závažného překročení mezí posuzovací pravomoci dotyčným unijním orgánem nebo institucí (rozsudek ze dne 23. března 2004, Veřejný ochránce práv v. Lamberts, C-234/02 P, EU:C:2004:174, bod 49 a citovaná judikatura).

32 Soudní dvůr v tomto ohledu rovněž upřesnil, že k posouzení toho, zda došlo k dostatečně závažnému porušení unijního práva, které může založit mimosmluvní odpovědnost Unie z důvodu jednání veřejného ochránce práv, je nutno zohlednit zvláštnosti jeho funkce. V této souvislosti je třeba uvést, že veřejný ochránce práv má pouze povinnost vynaložit veškeré úsilí a má široký prostor pro uvážení (rozsudek ze dne 23. března 2004, Veřejný ochránce práv v. Lamberts, C-234/02 P, EU:C:2004:174, bod 50).

33 Soudní dvůr rovněž rozhodl, že veřejný ochránce práv disponuje širokou posuzovací pravomocí, pokud jde o opodstatněnost stížností a způsobů, jakými je vyřizuje, a nemá v této souvislosti povinnost dosáhnout výsledku, a i když přezkum unijního soudu musí být v důsledku toho omezen, nelze vyloučit, že za zcela mimořádných okolností může určitá osoba prokázat, že se veřejný ochránce práv dopustil při výkonu svých funkcí dostatečné závažného porušení unijního práva, které může způsobit dotyčnému občanovi škodu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. března 2004, Veřejný ochránce práv v. Lamberts, C-234/02 P, EU:C:2004:174, bod 52).

34 Kromě toho je třeba připomenout, že povinnost postupovat s řádnou péčí, která je inherentní zásadě řádné správy a uplatňuje se obecně na jednání unijní administrativy v jejích vztazích s veřejností, vyžaduje, aby administrativa jednala s péčí a opatrností (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. prosince 2008, Masdar (UK) v. Komise, C-47/07 P, EU:C:2008:726, body 92 a 93).

35 Ve světle těchto úvah je třeba zaprvé uvést, v souvislosti s přípustností první části prvního důvodu kasačního opravného prostředku, že touto částí veřejný ochránce práv kritizuje nikoliv skutkové posouzení ze strany Tribunálu, jak tvrdí C. Staelen, nýbrž nesprávné právní posouzení, kterého se podle něj dopustil uvedený soud tím, že vycházel z nesprávného pojetí pojmu „dostatečně závažné porušení“ práva Unie, způsobilé založit její případnou mimosmluvní odpovědnost. Z toho plyne, že kasační opravný prostředek je v této první části přípustný.

36 Zadruhé, pokud jde o věc samou, je třeba konstatovat, že Tribunál tím, že v bodě 86 napadeného rozsudku rozhodl, že prosté porušení zásady řádné péče stačí k prokázání dostatečně závažného porušení způsobilého založit odpovědnost Unie, jelikož veřejný ochránce práv nedisponuje prostorem pro uvážení, pokud jde o dodržení uvedené zásady v konkrétním případě, porušil v několika ohledech zásady připomenuté v bodech 31 až 33 tohoto rozsudku.

37 Jak totiž vyplývá z ustálené judikatury Soudního dvora připomenuté v bodě 31 tohoto rozsudku, založit mimosmluvní odpovědnost Unie může pouze dostatečně závažné, a nikoliv jakékoliv porušení pravidla unijního práva, které chrání jednotlivce. Kromě toho, je-li unijnímu orgánu nebo instituci svěřena posuzovací pravomoc, může takové dostatečně závažné porušení unijního práva představovat pouze zjevné a závažné překročení mezí této pravomoci dotyčným orgánem.

38 Tak je tomu rovněž v případě porušení povinnosti řádné péče veřejným ochráncem práv, které nemůže automaticky představovat protiprávní jednání způsobilé založit odpovědnost Unie, ale musí být posouzeno, jak bylo připomenuto v 32 a 33 tohoto rozsudku, s ohledem na to, že veřejný ochránce práv je při výkonu funkce vázán pouze povinností vynaložit veškeré úsilí a má široký prostor pro uvážení, pokud jde zaprvé o opodstatněnost obdržených stížností a způsobů, jakými je vyřizuje, zadruhé o způsob vedení zahájených šetření a provádění vyšetřování a zatřetí o analýzu získaných údajů a závěry, které je z ní třeba vyvodit.

39 Tvrzením, že veřejný ochránce práv nedisponuje prostorem pro uvážení, pokud jde o dodržení zásady řádné péče v konkrétním případě, v bodě 86 napadeného rozsudku, a následným závěrem, že prosté porušení zásady řádné péče tedy postačí k prokázání dostatečné závažnosti tohoto porušení, chtěl Tribunál zjevně odkázat na judikaturu Soudního dvora, zmíněnou v bodě 71 napadeného rozsudku, podle níž v případě, že unijní orgán disponuje jen značně omezeným, nebo dokonce nedisponuje žádným prostorem pro uvážení, může k prokázání dostatečně závažného porušení unijního práva postačovat prosté porušení tohoto práva (viz zejména rozsudek ze dne 10. prosince 2002, Komise v. Camar a Tico, C-312/00 P, EU:C:2002:736, bod 54 a citovaná judikatura).

40 Tribunál však nemohl rozhodnout, že podmínky způsobilé založit mimosmluvní odpovědnost Unie na základě porušení povinnosti řádné péče byly splněny, aniž zohlednil oblast, podmínky a kontext, v němž dotčený unijní orgán nebo instituce nese uvedenou povinnost (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 30. ledna 1992, Finsider a další v. Komise, C-363/88 a C-364/88, EU:C:1992:44, bod 24).

41 K učinění závěru o dostatečně závažném porušení povinnosti postupovat s řádnou péčí, kterou má veřejný ochránce práv, je tedy nezbytné prokázat, že uvedený ochránce tím, že nejednal s veškerou požadovanou péčí a opatrností, zjevně a závažně překročil meze, které má jeho posuzovací pravomoc v kontextu výkonu vyšetřovacích pravomocí, které má k dispozici. Za tímto účelem je nutné zohlednit, vždy s ohledem na uvedený kontext, všechny skutečnosti charakterizující dotčenou situaci, mezi něž patří zejména zjevná povaha nedostatku řádné péče, který prokázal veřejný ochránce práv při provádění šetření (v tomto smyslu viz zejména rozsudky ze dne 30. ledna 1992, Finsider a další v. Komise, C-363/88 a C-364/88, EU:C:1992:44, bod 22, jakož i ze dne 10. července 2003, Komise

v. Fresh Marine, C-472/00 P, EU:C:2003:399, bod 31), jeho omluvitelnost či neomluvitelnost (v tomto smyslu viz zejména rozsudky ze dne 30. ledna 1992, Finsider a další v. Komise, C-363/88 a C-364/88, EU:C:1992:44, bod 22, jakož i ze dne 4. července 2000, Haim, C-424/97, EU:C:2000:357, body 42 a 43), nebo nesprávnost a nepřiměřenost závěrů vyvozených z jím vedeného přezkumu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. října 1991, Nölle, C-16/90, EU:C:1991:402, bod 13).

42 Je třeba ještě upřesnit, jak uvedl veřejný ochránce práv, že samotná skutečnost, na kterou poukázal Tribunál v bodě 85 napadeného rozsudku, že úkolem veřejného ochránce práv je odhalovat případy nesprávného úředního postupu jiných unijních orgánů a institucí, nemůže odůvodnit závěr uvedený v bodě 86 tohoto rozsudku.

43 V tomto ohledu lze sice od veřejného ochránce práv očekávat, s ohledem zejména na úkol, který mu svěřuje Smlouva, že bude sám obzvláště pečlivě dodržovat povinnost řádné péče a šetření, v jehož rámci je však vázán pouze povinností vynaložit veškeré úsilí, povede s péčí a opatrností. Z výše uvedeného však nelze dovozovat, že sebemenší porušení povinnosti řádné péče ze strany veřejného ochránce práv v rámci plnění takového úkolu šetření představuje *ipso facto*, ve smyslu judikatury připomenuté v bodech 31 a 32 tohoto rozsudku, „dostatečně závažné porušení“ uvedené povinnosti.

44 Konečně, a jak poznamenal správně veřejný ochránce práv, upřesnění uvedené v bodě 87 napadeného rozsudku, podle něhož může založit mimosmluvní odpovědnost Unie pouze taková nesrovnalost z jeho strany, v jejímž důsledku by nebyl schopen pečlivě a nestranně přezkoumat všechny relevantní skutkové okolnosti za účelem rozhodnutí o opodstatněnosti tvrzení o nesprávném úředním postupu, nemá žádný dopad na závěry uvedené v bodě 41 tohoto rozsudku. Uvedené upřesnění se totiž týká důsledků, které se případně pojí se zjištěnou nesrovnalostí, a nikoliv povahy dotčeného jednání nebo opomenutí ani dostatečné závažnosti porušení unijního práva, kterou vykazuje uvedená nesrovnalost.

45 Z výše uvedeného vyplývá, že Tribunál se tím, že v bodě 86 napadeného rozsudku obecně konstatoval, že „prosté“ porušení zásady řádné péče veřejným ochráncem práv představuje „dostatečně závažné porušení“ pravidla unijního práva chránícího jednotlivce, které může založit mimosmluvní odpovědnost Unie, dopustil nesprávného právního posouzení.

46 Takové nesprávné právní posouzení však nemůže v projednávané věci samo o sobě vést ke zrušení napadeného rozsudku. K určení, zda k tomu musí dojít, je totiž třeba ověřit, zda, jak tvrdí veřejný ochránce práv v rámci druhé až čtvrté části prvního důvodu a v rámci druhého důvodu kasačního opravného prostředku, Tribunál následně konkrétně uplatnil nesprávnou zásadu, kterou uvedl v bodě 86 napadeného rozsudku, a zda uvedené nesprávné právní posouzení postihlo posouzení, na základě kterých Tribunál kvalifikoval různé dotčené kroky veřejného ochránce práv jako „dostatečně závažná porušení“ povinnosti postupovat s řádnou péčí.

K druhé až čtvrté části prvního důvodu kasačního opravného prostředku

– Argumentace účastníků řízení

47 V rámci druhé až čtvrté části prvního důvodu veřejný ochránce práv poukazuje na to, že vzhledem k nesprávnému právnímu posouzení, kterého se dopustil Tribunál v bodě 86 napadeného rozsudku, se uvedený soud tím, že v bodech 142 až 144 téhož rozsudku rozhodl, že tři porušení povinnosti postupovat s řádnou péčí přičítaná v tomto případě veřejnému ochránci práv jsou „dostatečně závažná“ na to, aby mohla založit mimosmluvní odpovědnost Unie, dopustil dalších nesprávných právních posouzení.

48 Pokud jde o druhou část tohoto důvodu, veřejný ochránce práv tvrdí, že Tribunál tím, že v bodě 142 napadeného rozsudku rozhodl, že se uvedený orgán dopustil takového dostatečně závažného porušení tím, že v rozhodnutí ze dne 22. října 2007 zkreslil obsah stanoviska Parlamentu, ze samotného

důvodu, že veřejný ochránce práv nedisponuje žádným prostorem pro uvážení, pokud jde o reprodukování obsahu určitého dokumentu, nesplnil povinnost zohlednit při rozhodování o takovém porušení všechny relevantní skutečnosti.

49 Na podporu třetí a čtvrté části svého prvního důvodu kasačního opravného prostředku, které směřují proti bodům 143 a 144 napadeného rozsudku, veřejný ochránce práv dále uvádí, že Tribunál tím, že se omezil na tvrzení, že jeho údajná nesplnění povinnosti postupovat s řádnou péčí při šetřeních, jejichž cílem bylo určit, zda Parlament informoval ostatní orgány a vlastní generální ředitelství o zapsání C. Staelen na seznam vhodných kandidátů, představují z hlediska zásady uvedené Tribunálem v bodě 86 napadeného rozsudku „dostatečně závažná porušení“ unijního práva, taková porušení nezjistil, nýbrž pouze postuloval.

50 Kromě toho si Tribunál, když v bodě 143 napadeného rozsudku konstatuje, že veřejný ochránce práv neprokázal, zda informace uvedená v předchozím bodě tohoto rozsudku byla předána ostatním unijním orgánům, protiřečí, jelikož vedle toho v bodě 105 napadeného rozsudku konstatoval, že tyto orgány měly tuto informaci přinejmenším od 14. května 2007.

51 Pokud jde o bod 144 napadeného rozsudku týkající se předání téže informace generálním ředitelstvím Parlamentu, nezohlednil podle veřejného ochránce práv Tribunál specifika jeho funkce, když měl za to, že je povinen v rámci ověřování, která provádí, získat a založit do spisu písemné důkazy ke každému aspektu jeho šetření.

52 Podle C. Staelen je věcí Tribunálu, aby posoudil skutkové a právní okolnosti, aby zjistil, zda nedostatek řádné péče zakládá protiprávní jednání a zda kromě toho představuje dostatečně závažné porušení unijního práva, takže první důvod kasačního opravného prostředku veřejného ochránce práv je ve druhé až čtvrté části nepřípustný. Analýza Tribunálu obsažená v bodech 142 až 144 napadeného rozsudku každopádně není podle jejího názoru stižena žádným nesprávným právním posouzením.

– Závěry Soudního dvora

53 Pokud jde o přípustnost druhé až čtvrté části prvního důvodu kasačního opravného prostředku, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora z článku 256 odst. 1 druhého pododstavce SFEU a z čl. 58 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie vyplývá, že jedině Tribunál je příslušný zjistit skutkový stav, kromě případu, kdy věcná nesprávnost jeho zjištění vyplývá z písemností ve spise, které mu byly předloženy, a tento skutkový stav posoudit. Naproti tomu pokud Tribunál zjistil nebo posoudil skutkový stav, je Soudní dvůr příslušný k přezkumu právní kvalifikace tohoto skutkového stavu a právních důsledků, které z nich Tribunál vyvodil (viz zejména rozsudek ze dne 3. září 2009, Moser Baer India v. Rada, C-535/06 P, EU:C:2009:498, bod 31 a citovaná judikatura). Soudní dvůr opakovaně připomněl, že otázka, zda Tribunál mohl právem učinit na základě uvedených skutkových okolností závěr, že unijní orgány nesplnily povinnost řádné péče, představuje právní otázku podléhající přezkumu Soudního dvora v rámci kasačního opravného prostředku (viz zejména rozsudek ze dne 3. září 2009, Moser Baer India v. Rada, C-535/06 P, EU:C:2009:498, bod 34 a citovaná judikatura). Totéž platí i pro určení, zda takové nesplnění povinnosti musí být nadto kvalifikováno jako „dostatečně závažné porušení“ unijního práva, které může zakládat mimosmluvní odpovědnost Unie.

54 Na rozdíl od toho, co tvrdí C. Staelen, přitom druhá až čtvrtá část prvního důvodu kasačního opravného prostředku neusilují o přezkoumání skutkových posouzení ze strany Tribunálu, ale jejich cílem je zpochybnění právní kvalifikace, na základě které uvedený soud rozhodl, že veřejný ochránce práv se v tomto případě dopustil dostatečně závažných porušení unijního práva.

55 Z toho vyplývá, že námitka nepřípustnosti, kterou vznesla C. Staelen, musí být zamítnuta.

56 Pokud jde o věc samou a druhou část prvního důvodu kasačního opravného prostředku, je třeba uvést, že Tribunál v bodě 102 napadeného rozsudku konstatoval, že veřejný ochránce práv tím, že v bodě 2.5 rozhodnutí ze dne 22. října 2007 uvedl, že provedené šetření potvrdilo to, co již Parlament uvedl ve svém stanovisku, a sice že seznam vhodných kandidátů byl dán k dispozici ostatním unijním orgánům, ačkoliv uvedené stanovisko takovou informaci neobsahovalo, z důvodu nedostatečné péče zkreslil obsah dotčeného dokumentu.

57 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že i když, jak bylo uvedeno v bodě 38 tohoto rozsudku, veřejný ochránce práv má při výkonu funkce široký prostor pro uvážení, obzvláště pokud jde o vyřízení stížností, které obdrží, a způsob jejich prošetření, nic to nemění na tom, že v případě reprodukování obsahu dokumentu, který mu byl předán, k podepření, jako v tomto případě, závěrů, ke kterým dospěje v rámci rozhodnutí, jímž končí šetření, má pouze značně omezený, nebo dokonce žádný prostor pro uvážení. S ohledem na judikaturu připomenutou v bodě 39 tohoto rozsudku tedy Tribunál právem v bodě 142 napadeného rozsudku konstatoval, že zkreslení obsahu stanoviska Parlamentu ze dne 20. března 2007 představuje dostatečně závažné porušení, které může zakládat odpovědnost Unie.

58 Vzhledem k výše uvedenému musí být první důvod kasačního opravného prostředku ve své druhé části zamítnut.

59 Pokud jde o třetí a čtvrtou část tohoto důvodu, z bodů 143 a 144 napadeného rozsudku vyplývá, že při kvalifikaci porušení povinnosti postupovat s řádnou péčí, konstatovaných v bodech 109 a 140 napadeného rozsudku a souvisejících s nedostatky v šetření vedeném veřejným ochráncem práv v souvislosti s předáním seznamu vhodných kandidátů ostatním orgánům a generálním ředitelstvím Parlamentu, jako „dostatečně závažných“ se Tribunál spokojil s odkazem na úvahy uvedené v bodě 86 napadeného rozsudku.

60 Nesprávné právní posouzení Tribunálu v bodě 86 napadeného rozsudku, které bylo zjištěno v rámci přezkumu první části prvního důvodu kasačního opravného prostředku, mělo vliv na posouzení, na základě kterého uvedený soud v bodech 143 a 144 téhož rozsudku kvalifikoval nedostatky v řádné péči přičítané v daném případě veřejnému ochránci práv jako dostatečně závažná porušení, která mohou zakládat mimosmluvní odpovědnost Unie.

61 Za těchto podmínek musí být třetí a čtvrtá část tohoto důvodu kasačního opravného prostředku uznány a není nezbytné zkoumat další argumenty uplatňované veřejným ochráncem práv na jejich podporu.

62 Ze všeho výše uvedeného vyplývá, že první důvod kasačního opravného prostředku musí být uznán, pokud jde o jeho první, třetí a čtvrtou část, avšak zamítnut pokud jde o jeho druhou část.

K druhému důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastníků řízení

63 V rámci první části druhého důvodu veřejný ochránce práv tvrdí, že Tribunál tím, že v bodech 205 a 223 napadeného rozsudku rozhodl, že uvedený orgán porušil zásadu řádné péče, když se spolehl na vysvětlení Parlamentu, třebaže C. Staelen ve skutečnosti v žalobě napadla zjevně nesprávné posouzení veřejného ochránce práv, rozhodl *ultra petita*.

64 V druhé části tohoto důvodu veřejný ochránce práv poukazuje na to, že Tribunál se dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 204 napadeného rozsudku konstatoval, že skutečnost, že vysvětlení podané unijním orgánem během šetření se může jevit jako přesvědčivé, nezprošťuje

veřejného ochránce práv odpovědnosti ujistit se, že skutečnosti, na nichž spočívá toto vysvětlení, jsou prokázány, jestliže je uvedené vysvětlení jediným základem pro jeho zjištění, že nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu.

65 V rámci třetí části druhého důvodu veřejný ochránce práv tvrdí, že i kdyby bylo třeba mít za to, že se dopustil pochybení, které mu přičítá Tribunál, uvedený soud nezkoumal, zda takové pochybení představuje dostatečně závažné porušení unijního práva. V bodě 205 napadeného rozsudku totiž v tomto ohledu Tribunál podle veřejného ochránce práv pouze konstatuje, že jím zjištěný nedostatek řádné péče může založit odpovědnost Unie.

66 Pokud jde o první část druhého důvodu kasačního opravného prostředku, C. Staelen uvádí, že Tribunál tím, že dospěl k závěru, že veřejný ochránce práv nesplnil povinnost postupovat s řádnou péčí, nevznesl výtku, která by nebyla obsažena v žalobě, a byl oprávněn, jakožto soud rozhodující ve věci samé, překvalifikovat skutkové a právní okolnosti v ní uvedené.

67 V případě druhé a třetí části tohoto důvodu má C. Staelen za to, že i když veřejný ochránce práv může vycházet z informací poskytnutých unijním orgánem za předpokladu, že neexistují skutečnosti, které by mohly zpochybnit jejich věrohodnost, v tomto případě tomu tak není, jelikož právě ověření tvrzení administrativy představuje samotnou podstatu úlohy veřejného ochránce práv.

Závěry Soudního dvora

68 Úvodem je třeba připomenout, že v bodě 205 napadeného rozsudku Tribunál konstatoval, že veřejný ochránce práv nepostupoval s veškerou požadovanou péčí, když konstatoval, že ze strany Parlamentu nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu v souvislosti s délkou trvání zápisu C. Staelen na seznamu vhodných kandidátů, a věřil v tomto ohledu prostému tvrzení Parlamentu ohledně přijetí 22 původních úspěšných kandidátů otevřeného výběrového řízení EUR/A/151/98, aniž získal informace ověřující okamžik přijetí každého z těchto kandidátů, ačkoliv se později ukázalo, že toto tvrzení je nesprávné. V témže bodě Tribunál dospěl k závěru, přičemž v tomto ohledu odkázal na body 84 až 86 napadeného rozsudku, že tento nedostatek řádné péče může založit odpovědnost Unie.

69 V bodě 223 napadeného rozsudku Tribunál potvrdil, že tento nedostatek řádné péče měl za následek, že veřejný ochránce práv mylně považoval některé skutečnosti za prokázané, a dospěl tudíž k chybnému závěru, že se Parlament nedopustil nesprávného úředního postupu.

70 Pokud jde o první část druhého důvodu kasačního opravného prostředku, je pravda, jak uvádí veřejný ochránce práv a jak ostatně vyplývá z bodů 162 a 197 napadeného rozsudku, že C. Staelen se na podporu své žaloby k Tribunálu dovolávala toho, že veřejný ochránce práv se dopustil zjevně nesprávného posouzení, když v rozhodnutí ze dne 31. března 2011, v návaznosti na šetření z vlastního podnětu, konstatoval, že Parlament ji nediskriminoval v porovnání s ostatními úspěšnými kandidáty otevřeného výběrového řízení EUR/A/151/98, pokud jde o dobu platnosti seznamu vhodných kandidátů.

71 Tribunál, rozhodující o tomto žalobním důvodu, v bodech 202 až 205 napadeného rozsudku konstatoval, že veřejný ochránce práv v projednávaném případě nesplnil povinnost postupovat s řádnou péčí, jelikož nesprávně neověřil opodstatněnost tvrzení Parlamentu v souvislosti s délkou trvání zápisu C. Staelen a ostatních úspěšných kandidátů předmětného výběrového řízení na seznamu vhodných kandidátů. Tribunál tím v podstatě konstatoval, že veřejný ochránce práv se z důvodu nedostatečné péče a opatrnosti dopustil nesprávného posouzení, které jej vedlo k chybnému závěru, že není důvodné konstatovat, že se Parlament dopustil nesprávného úředního postupu.

72 Za těchto podmínek je třeba mít za to, že Tribunál tím, že takto překvalifikoval žalobní důvod, který mu byl předložen, tento důvod nezkreslil, a nerozhodl tedy ani *ultra petita*, takže druhý důvod kasačního opravného prostředku musí být v první části zamítnut.

73 Kromě toho,ač není nezbytné rozhodovat o druhé části tohoto důvodu, je třeba v souvislost se třetí částí uvedeného důvodu uvést, že když Tribunál v bodě 205 napadeného rozsudku konstatoval, že nedostatek řádné péče přičítaný v projednávaném případě veřejnému ochránci práv má charakter dostatečně závažného porušení, které může založit odpovědnost Unie, a spokojil se v tomto ohledu s pouhým odkazem na úvahy uvedené v bodech 84 až 86 uvedeného rozsudku, se tím dopustil nesprávného právního posouzení obdobného těm, která již byla zjištěna v rámci zkoumání třetí a čtvrté části prvního důvodu kasačního opravného prostředku.

74 Nesprávným právním posouzením týkajícím se pojmu „dostatečně závažné porušení“ unijního práva, kterého se dopustil Tribunál v bodě 86 napadeného rozsudku a které bylo identifikováno v rámci zkoumání první části prvního důvodu kasačního opravného prostředku v bodě 45 tohoto rozsudku, totiž bylo dotčeno posouzení, na základě kterého uvedený soud rozhodl o takové kvalifikaci v bodě 205 napadeného rozsudku.

75 Z výše uvedených úvah vyplývá, že druhý důvod kasačního opravného prostředku musí být uznán, pokud jde o jeho třetí část.

Ke třetímu důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastníků řízení

76 V rámci třetího důvodu kasačního opravného prostředku veřejný ochránce práv tvrdí, že Tribunál tím, že v bodě 269 napadeného rozsudku konstatoval, že skutečnost, že tento orgán nedodržel přiměřenou lhůtu, ve které měla C. Staelen obdržet odpověď na své dopisy, představuje „dostatečně závažné porušení“ pravidla unijního práva, jehož cílem je přiznat práva jednotlivcům, a potažmo měl za to, že jakékoliv překročení této přiměřené lhůty zakládá odpovědnost veřejného ochránce práv, nezohlednil rozdíl, který je třeba činit mezi prostým a „dostatečně závažným“ porušením unijního práva. Tribunál tím porušil povinnost zohlednit všechny relevantní skutečnosti, které mu mohou umožnit rozhodnout o této otázce.

77 Claire Staelen zpochybňuje jakékoliv nesprávné právní posouzení v tomto ohledu.

Závěry Soudního dvora

78 Poté, co v bodě 256 napadeného rozsudku konstatoval, že veřejný ochránce práv dvakrát nesplnil povinnost odpovědět na dopisy C. Staelen v přiměřené lhůtě, spokojil se Tribunál v bodě 269 téhož rozsudku s tím, že stručně uvedl, že veřejný ochránce práv se takovýmto porušením práva C. Staelen obdržet odpověď v takové lhůtě dopustil dostatečně závažného porušení pravidla unijního práva, jehož cílem je přiznat práva jednotlivcům, přičemž toto porušení může založit mimosmluvní odpovědnost Unie.

79 Tribunál tím postavil jakékoliv porušení povinnosti jednat v přiměřené lhůtě na roveň dostatečně závažnému porušení pravidla unijního práva.

80 Tribunál tím nezohlednil judikaturu Soudního dvora uvedenou v bodech 31 až 33 tohoto rozsudku.

81 Kromě toho Tribunál neodůvodnil „dostatečně závažný“ charakter porušení unijního práva, které předtím konstatoval.

82 V tomto ohledu je přitom třeba připomenout, že povinnost odůvodňovat rozhodnutí Soudního dvora plyne z článku 36 statutu Soudního dvora Evropské unie, který se na Tribunál použije na základě čl. 53 prvního pododstavce téhož statutu a článku 117 jednacího řádu Tribunálu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. října 2007, Naipes Heraclio Fournier v. OHIM, C-311/05 P, nezveřejněný, EU:C:2007:572, bod 51).

83 Z ustálené judikatury Soudního dvora kromě toho plyne, že z odůvodnění rozsudku musí jasně a jednoznačně vyplývat úvahy Tribunálu, tak aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s důvody, které vedly k přijetí rozhodnutí a Soudní dvůr mohl vykonat přezkum (viz zejména rozsudek ze dne 20. ledna 2011, General Química a další v. Komise, C-90/09 P, EU:C:2011:21, bod 59 a citovaná judikatura).

84 V projednávaném případě neexistence jakéhokoliv odůvodnění na podporu kvalifikace „dostatečně závažného porušení“ použité Tribunálem v bodě 269 napadeného rozsudku znemožňuje Soudnímu dvoru posoudit, zda, jak v podstatě tvrdí veřejný ochránce práv třetím důvodem kasačního opravného prostředku, se Tribunál použitím takové kvalifikace dopustil nesprávného právního posouzení či nikoliv.

85 Taková neexistence odůvodnění, která představuje porušení podstatných formálních náležitostí a brání soudnímu přezkumu ze strany Soudního dvora, představuje důvod veřejného pořádku, kterým se může Soudní dvůr zabývat i bez návrhu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 20. února 1997, Komise v. Daffix, C-166/95 P, EU:C:1997:73, bod 24, jakož i ze dne 28. ledna 2016, Quimitécnica.com a de Mello v. Komise, C-415/14 P, nezveřejněný, EU:C:2016:58, bod 57 a citovaná judikatura).

86 Třetí důvod kasačního opravného prostředku veřejného ochránce práv musí být za těchto podmínek uznán.

Ke čtvrtému důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastníků řízení

87 Veřejný ochránce práv tvrdí, že Tribunál se dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 290 napadeného rozsudku, který nadto není nijak odůvodněn, kvalifikoval narušení důvěry stěžovatelky v instituci veřejného ochránce práv v důsledku pochybení, kterých se dopustil, jako „nemajetkovou újmu“.

88 Claire Staelen zpochybňuje jakékoliv nesprávné právní posouzení v tomto ohledu.

Závěry Soudního dvora

89 Z bodu 290 napadeného rozsudku vyplývá, že nemajetková újma, jejíž existenci v případě C. Staelen Tribunál uznal, souvisí v projednávaném případě se ztrátou důvěry dotčené v instituci veřejného ochránce práv a dále s jejím pocitem nebo dojmem, že v souvislosti se stížností, kterou podala k uvedenému unijní instituci, ztratila čas a energii.

90 Čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku, který kritizuje napadený rozsudek, pokud jde o první složku této nemajetkové újmy, a sice ztrátu důvěry v instituci veřejného ochránce práv, má dvě části. Veřejný ochránce práv vytýká Tribunálu jak to, že tuto složku kvalifikoval jako „nemajetkovou újmu“, tak to, že tuto kvalifikaci nijak nevysvětlil.

91 Pokud jde o první část tohoto důvodu, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora musí být újma, jejíž náhrada je požadována, skutečná a určitá (viz zejména rozsudky ze dne 7. února 1990, Culin v. Komise, C-343/87, EU:C:1990:49, bod 27; ze dne 14. května 1998, Rada v. de Nil a Impens, C-259/96 P, EU:C:1998:224, bod 23, jakož i ze dne 21. února 2008, Komise v. Girardot, C-348/06 P, EU:C:2008:107, bod 54 a citovaná judikatura).

92 Je nesporné, že vzhledem k úloze, kterou je pověřen veřejný ochránce práv, je důvěra občanů Unie v jeho schopnost vést podrobné a nestranné šetření v případech, kde údajně došlo k nesprávnému úřednímu postupu, zásadní. Jak zdůrazňuje bod 2 odůvodnění rozhodnutí 2008/587, taková důvěra je ostatně zásadní také pro úspěch činnosti veřejného ochránce práv.

93 Je však třeba uvést, že takové úvahy platí ve značné míře rovněž pro jakýkoliv orgán, instituci nebo jiný subjekt Unie, které mají rozhodnout o individuální žádosti, ať již se jedná o stížnost, jako v projednávaném případě, nebo o žalobu, či obecně o jakoukoliv žádost, kterou mají uvedené orgány, instituce nebo jiné subjekty vyřídit.

94 Kromě toho případná ztráta důvěry v úřad veřejného ochránce práv, která může vyplynout z jeho jednání v rámci šetření, se může týkat bez rozdílu všech osob, které mají právo obrátit se na něj kdykoliv se stížností.

95 Z toho plyne, že Tribunál se dopustil nesprávného právního posouzení, když kvalifikoval ztrátu důvěry v instituci veřejného ochránce práv, které se dovolávala C. Staelen, jako nahraditelnou nemajetkovou újmu. Z toho plyne, že čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku musí být uznán, pokud jde o jeho první část, aniž je třeba rozhodovat o jeho druhé části.

K pátému důvodu kasačního opravného prostředku

96 V rámci pátého důvodu veřejný ochránce práv tvrdí, že Tribunál se dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodech 292 a 293 napadeného rozsudku konstatoval, že protiprávnost, které se dopustil uvedený orgán v rámci šetření z vlastního podnětu, bylo rozhodující příčinou nemajetkové újmy vzniklé C. Staelen v souvislosti s její ztrátou důvěry v instituci veřejného ochránce práv.

97 S ohledem na závěr uvedený v bodě 95 tohoto rozsudku již není třeba rozhodovat o tomto pátém důvodu.

K částečnému zrušení napadeného rozsudku

98 Vzhledem k tomu, že první, třetí a čtvrtá část prvního důvodu kasačního opravného prostředku, třetí část druhého důvodu a třetí důvod byly prohlášeny za opodstatněné, plyne z toho, že čtyři z pěti protiprávních jednání, které veřejnému ochránci práv přičítal Tribunál v napadeném rozsudku, kvalifikoval uvedený soud jako dostatečně závažná porušení unijního práva, která mohou založit mimosmluvní odpovědnost Unie, pouze v důsledku nesprávného právního posouzení, a to v případě tří z těchto jednání, a v případě čtvrtého jednání z důvodu neexistence jakéhokoliv odůvodnění. Čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku byl kromě toho uznán z důvodu, že Tribunál se dopustil nesprávného právního posouzení, když kvalifikoval jako nahraditelnou nemajetkovou újmu případnou ztrátu důvěry C. Staelen v instituci veřejného ochránce práv následkem způsobu, jak tento ochránce v projednávaném případě prováděl šetření.

99 Za těchto podmínek postrádá rozhodnutí Tribunálu uložit veřejnému ochránci práv povinnost zaplatit C. Staelen náhradu škody právní základ.

100 Z toho plyne, že je třeba zrušit bod 1 výroku napadeného rozsudku.

101 Naproti tomu není důvodné zrušit bod 2 uvedeného rozsudku, kterým Tribunál zamítl žalobu C. Staelen ve zbývající části, jelikož toto rozhodnutí není dotčeno tím, že první až čtvrtý důvod projednávaného kasačního opravného prostředku jsou částečně opodstatněné.

102 Konečně, vzhledem k částečnému zrušení napadeného rozsudku musí být zrušeno rovněž rozhodnutí Tribunálu o nákladech řízení, a tedy i body 3 a 4 výroku napadeného rozsudku.

K žalobě před Tribunálem

103 Podle čl. 61 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie může Soudní dvůr Evropské unie v případě, že zruší rozhodnutí Tribunálu, sám vydat konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje. O takový případ se jedná v projednávané věci.

104 Pokud jde zaprvé o porušení povinnosti postupovat s řádnou péčí přičítaná veřejnému ochránci práv, je třeba připomenout, že tato porušení souvisejí především s tím, že v rámci původního šetření neprošetřil, kdy a jak byl zápis C. Staelen na seznam vhodných kandidátů sdělen ostatním orgánům, institucím a jiným subjektům Unie.

105 U tohoto porušení je třeba konstatovat, že je dostatečně závažné, aby mohlo založit mimosmluvní odpovědnost Unie.

106 Odpověď na otázku, kdy a jak byly ostatní orgány, instituce a jiné subjekty Unie informovány o zápisu C. Staelen na seznam vhodných kandidátů, totiž představovala relevantní součást předmětu šetření veřejného ochránce práv, které mělo zjistit, zda byl Parlament při vedení spisu dotčené osoby po tomto zápisu zodpovědný za nesprávný úřední postup. Kromě toho ověření, zda uvedený zápis byl skutečně oznámen ostatním orgánům, institucím a jiným subjektům Unie a jakými prostředky, představovalo jeden z cílů výslovně uvedených v rozhodnutí veřejného ochránce práv o inspekci.

107 Veřejný ochránce práv se však v tomto ohledu spokojil s tím, že Parlament zveřejnil takzvaný „pooling“ dokument, s datem 14. května 2007, z něhož vyplývalo, že k tomuto dni byl na seznamu vhodných kandidátů zapsán již jen jeden kandidát. Veřejný ochránce práv z tohoto dokumentu dovodil, že C. Staelen byla jediným kandidátem, jehož jméno bylo ještě na uvedeném seznamu, a ostatní orgány, instituce a jiné subjekty Unie se tedy mohly, s ohledem na možnost uvedený dokument konzultovat, o této informaci dozvědět, přinejmenším od 14. května 2007.

108 I za předpokladu, že by veřejný ochránce práv mohl z dotčeného dokumentu důvodně vyvodit, že se o zápisu C. Staelen na seznam vhodných kandidátů mohly ostatní orgány, instituce a jiné subjekty Unie dozvědět přinejmenším od data uvedeného dokumentu, tj. od 14. května 2007, nic to nemění na tom, jak uznal veřejný ochránce práv v žalobní odpovědi, že to neumožňovalo určit, kdy a jak byl uvedený zápis, k němuž mělo dojít již od 17. května 2005, oznámen Parlamentem uvedeným orgánům, institucím a jiným subjektům.

109 Z toho plyne, že veřejný ochránce práv se tím, že v bodě 2.5 svého rozhodnutí ze dne 22. října 2007 dospěl k závěru, že zápis C. Staelen na seznam vhodných kandidátů byl Parlamentem skutečně oznámen ostatním unijním orgánům, přičemž v tomto ohledu odkázal na výsledek inspekce, která byla z posuzovaného hlediska zjevně nedostatečná, dopustil z důvodu nedostatečné péče a opatrnosti neomluvitelného nesprávného posouzení a překročil tak, závažně a zjevně, meze své posuzovací pravomoci v rámci vedení šetření.

110 Pokud jde dále o porušení povinnosti postupovat s řádnou péčí přičítané veřejnému ochránci práv a související v podstatě s tím, že nebyl schopen podepřít závěr obsažený v bodě 2.4 svého rozhodnutí ze dne 22. října 2007 jinak než domněnkou vycházející z dokumentu, jehož povahu ani obsah nebyl s to upřesnit, je třeba mít rovněž za to, že toto porušení je dostatečně závažné.

111 Původní šetření a inspekce vedené veřejným ochráncem práv se totiž týkaly zejména toho, zda zápis jména C. Staelen na seznam vhodných kandidátů byl poskytnut všem generálním ředitelstvím Parlamentu. A dále v bodě 2.4 rozhodnutí ze dne 22. října 2007 veřejný ochránce práv v tomto ohledu uvedl, že ve světle prozkoumání spisu Parlamentu byla žádost C. Staelen o zaměstnání skutečně poskytnuta uvedeným generálním ředitelstvím.

112 Veřejný ochránce práv se však tím, že v souvislosti s aspektem relevantním pro odhalení případného nesprávného úředního postupu, kterého se konkrétně týkalo jeho původní šetření, formuloval takové tvrzení v rozhodnutí ze dne 22. října 2007, kterým bylo uvedené šetření ukončeno, přičemž v uvedeném rozhodnutí neodkázal konkrétně na dokumenty umožňující podepřít toto tvrzení ani nebyl schopen podepřít toto tvrzení jinak než prostou domněnkou, uvedenou v jeho spisech k Tribunálu, podle níž „[t]o vše nasvědčovalo tomu, že [jeho] zástupci […] skutečně v průběhu jimi prováděné inspekce viděli dokumenty, jež potvrdily, že Parlament své útvary o skutečnosti, že jméno žalobkyně bylo připsáno na dotčený seznam [vhodných kandidátů], informoval“, dopustil v důsledku nedostatku péče a opatrnosti neomluvitelných pochybení a překročil, závažně a zjevně, meze své posuzovací pravomoci v rámci vedení šetření.

113 Nakonec je třeba zabývat se porušením povinnosti řádné péče v souvislosti s tím, že veřejný ochránce práv v rozhodnutí ze dne 31. března 2011, kterým bylo ukončeno šetření z vlastního podnětu, dospěl k závěru, že Parlament se nedopustil nesprávného úředního postupu v souvislosti s délkou trvání zápisu C. Staelen na jedné straně a ostatních úspěšných kandidátů otevřeného výběrového řízení EUR/A/151/98 na straně druhé na seznamu vhodných kandidátů, přičemž se v případě tohoto aspektu šetření spokojil s vysvětlením poskytnutým Parlamentem a neujistil se, že skutečnosti, z nichž vychází toto vysvětlení, jsou prokázány.

114 V tomto ohledu Soudní dvůr již rozhodl, že má-li administrativa vést šetření, musí jej vést co nejpečlivěji, aby rozptýlila existující pochybnosti a vyjasnila situaci (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. listopadu 1986, Irish Grain Board, 254/85, EU:C:1986:422, bod 16).

115 V projednávané věci ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že veřejný ochránce práv měl v rozhodnutí ze dne 31. března 2011 za to, že rozdíl, na který poukazovala C. Staelen, mezi dobou platnosti jejího zápisu na seznamu vhodných kandidátů a touto dobou v případě ostatních úspěšných kandidátů, nepředstavuje nesprávný úřední postup přičitatelný Parlamentu, přičemž považoval za přesvědčivé vysvětlení, které mu v tomto ohledu poskytl uvedený orgán, a sice, že tito ostatní úspěšní kandidáti byli přijati do dvou let od zveřejnění uvedeného seznamu, kdežto jméno C. Staelen na něm bylo zapsáno o něco déle než dva roky.

116 Podle spisu je rovněž nesporné, že šetření z vlastního podnětu a inspekce vedené v projednávaném případě veřejným ochráncem práv, jejichž cílem bylo zjistit, zda jednání Parlamentu představovalo nesprávný úřední postup, se týkalo zejména konkrétní otázky, zda C. Staelen byla zapsána na seznamu vhodných kandidátů kratší dobu než ostatní úspěšní kandidáti.

117 Za těchto podmínek veřejný ochránce práv nemohl, aniž se dopustil neomluvitelného pochybení a potažmo překročil, závažně a zjevně, meze své posuzovací pravomoci při vedení tohoto šetření, učinit v rozhodnutí ze dne 31. března 2011, kterým bylo toto šetření ukončeno, závěr, že tomu tak nebylo, a že tedy nedošlo k diskriminaci vůči C. Staelen, a opírat se v tomto ohledu výlučně o prosté vysvětlení poskytnuté dotčeným orgánem, aniž se snažil získat, s využitím vyšetřovacích prostředků, které má k dispozici podle čl. 3 odst. 2 rozhodnutí 94/262, podrobnější informace umožňující ověřit, že skutečnosti, kterých se dovolával uvedený orgán ve svůj prospěch a ze kterých vycházelo toto vysvětlení, jsou prokázané.

118 Pokud jde zadruhé o tvrzení C. Staelen týkající se porušení jejího práva na to, aby její žádosti byly vyřízeny v přiměřené lhůtě, je třeba uvést, že lhůty osmi a pěti měsíců, ve kterých veřejný ochránce práv odpověděl, dne 1. července 2008, na dva dopisy, které mu zaslala C. Staelen, první s datem 19. října 2007 a druhý s datem 24. ledna 2008, se mohou na první pohled jevit jako obzvláště dlouhé.

119 Nicméně, i když mezi účastníky není sporu o tom, že veřejný ochránce práv měl odpovědět na oba výše uvedené dopisy rychleji, nelze mít v projednávaném případě za to, že veřejný ochránce práv se dopustil „dostatečně závažného porušení“ pravidla unijního práva chránícího jednotlivce, ve smyslu judikatury Soudního dvora připomenuté v bodech 31 a 32 tohoto rozsudku.

120 V tomto ohledu je třeba uvést, že dopis C. Staelen ze dne 19. října 2007 informoval veřejného ochránce práv o dopise Parlamentu s datem 15. října 2007, který se týkal skončení platnosti seznamu vhodných kandidátů ke dni 31. srpna 2007. Účelem dopisu ze dne 24. ledna 2008 bylo dotázat se veřejného ochránce práv na to, zda s ohledem na skutečnosti obsažené v dopise ze dne 19. října 2007 zvažuje případné opětovné zahájení původního šetření, které mezitím ukončil rozhodnutím ze dne 22. října 2007.

121 Pokud jde o dopis ze dne 19. října 2007, výtka směřující vůči veřejnému ochránci práv se týká nikoliv toho, že sdělil C. Staelen své rozhodnutí ze dne 22. října 2007, kterým bylo ukončeno jeho původní šetření, aniž případně zohlednil skutečnosti obsažené v uvedeném dopise, nýbrž pouze toho, že na tento dopis odpověděl pozdě. Veřejný ochránce práv v tomto ohledu ostatně v žalobní odpovědi k Tribunálu zdůraznil, že uvedený dopis mu došel až dne 22. října 2007, když bylo jeho rozhodnutí o ukončení původního šetření již přijato.

122 Z výše uvedeného plyne zejména to, že ani tato výtka, ani výtka týkající se prodlení s následnou odpovědí veřejného ochránce práv na dopis ze dne 24. ledna 2008 se v projednávaném případě netýkaly způsobu, jakým veřejný ochránce práv vedl původní šetření a šetření z vlastního podnětu a tato šetření ukončil.

123 Obzvláště vzhledem ke skutečnosti, že veřejný ochránce práv rozhodnutím ze dne 22. října 2007 ukončil šetření probíhající téměř rok, nelze mít za to, že pouze tím, že nejprve neodpověděl na dopis, který mu byl zaslán C. Staelen na poslední chvíli dne 19. října 2007, před tím, než k němu dotčená dne 24. ledna 2008 podala žádost o případné opětovné zahájení šetření na základě skutečnosti uvedené v dopise ze dne 19. října 2007, veřejný ochránce práv závažně a zjevně překročil meze širokého prostoru pro uvážení, připomenutého v bodě 33 tohoto rozsudku, který má pokud jde o opodstatněnost stížností, které jsou k němu podány, a způsobu jejich vyřízení, nebo že v tomto kontextu porušil právo C. Staelen na to, aby její žádosti byly posouzeny v přiměřené lhůtě.

124 V témže kontextu nelze mít ani za to, že veřejný ochránce práv tím, že následně, poté, co k němu byla podána taková výzva o zvážení možnosti opětovného zahájení šetření, které bylo právě ukončeno, zaujal stanovisko k uvedené výzvě teprve pět měsíců po jejím podání, závažně a zjevně překročil tyto meze nebo porušil právo dotčené osoby na to, aby její žádosti byly posouzeny v přiměřené lhůtě.

125 Z toho plyne, že samotná skutečnost, že veřejný ochránce práv odpověděl na oba výše uvedené dopisy C. Staelen poněkud opožděně, nemůže založit mimosmluvní odpovědnost Unie.

126 Ze všeho výše uvedeného plyne, že v rámci vedení původního šetření a šetření z vlastního podnětu se veřejný ochránce práv dopustil tří „dostatečně závažných porušení“ povinnosti postupovat s řádnou péčí ve smyslu judikatury připomenuté v bodech 31 a 32 tohoto rozsudku, vedle porušení, které správně konstatoval Tribunál, jak vyplývá z přezkumu druhé části prvního důvodu kasačního opravného prostředku, pokud jde o zkreslení obsahu stanoviska Parlamentu ze dne 20. března 2007 veřejným ochráncem práv, což představuje souhrn závažných porušení, která mohou založit odpovědnost Unie.

127 Za těchto podmínek je třeba v druhé řadě posoudit, zda uvedená porušení způsobila C. Staelen skutečnou a určitou nemajetkovou újmu ve smyslu judikatury připomenuté v bodě 91 tohoto rozsudku, přičemž je třeba se v této souvislosti ujistit, že tato újma je přímým důsledkem těchto porušení (v tomto smyslu viz zejména rozsudek ze dne 28. června 2007, Internationaler Hilfsfonds v. Komise, C-331/05 P, EU:C:2007:390, bod 23 a citovaná judikatura).

128 Vzhledem k tomu, že Soudní dvůr v bodě 95 tohoto rozsudku uznal první část čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku, je třeba nejprve konstatovat, z důvodů uvedených v 92 až 94 tohoto rozsudku, že C. Staelen není oprávněna dovolávat se nahraditelné nemajetkové újmy v souvislosti se ztrátou důvěry v instituci veřejného ochránce práv kvůli takovým porušením.

129 Claire Staelen však uplatňuje rovněž nemajetkovou újmu, která souvisí, jak vyplývá z jejích spisů k Tribunálu, v podstatě s dojmem „psychického zásahu“, který utrpěla v důsledku toho, jak byla vyřízena stížnost, již podala k veřejnému ochránci práv.

130 Omluva veřejného ochránce práv ani opožděná oprava jeho pochybení souvisejícího se zkreslením obsahu stanoviska Parlamentu, a konečně ani šetření z vlastního podnětu, přitom v daném případě nenahradily takto způsobenou nemajetkovou újmu.

131 Za těchto podmínek je třeba rozhodnout, že nemajetková újma, kterou utrpěla C. Staelen, bude odpovídajícím způsobem nahrazena tím, že jí bude zaplaceno odškodnění ve výši 7 000 eur.

K nákladům řízení

132 Článek 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora stanoví, že není-li kasační opravný prostředek opodstatněný nebo je-li opodstatněný a Soudní dvůr vydá sám konečné rozhodnutí ve věci, rozhodne o nákladech řízení. Podle čl. 138 odst. 1 tohoto jednacího řádu, který se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě jeho čl. 184 odst. 1, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Článek 138 odst. 3 uvedeného jednacího řádu stanoví, že pokud měli účastníci řízení ve věci částečně úspěch i neúspěch, ponese každý z nich vlastní náklady řízení, avšak jeví-li se to vzhledem k okolnostem v projednávané věci jako odůvodněné, může Soudní dvůr rozhodnout, že účastník řízení ponese vlastní náklady řízení a nahradí část nákladů řízení vynaložených druhým účastníkem řízení.

133 V projednávaném případě bylo sice kasačnímu opravnému prostředku veřejného ochránce práv vyhověno a napadený rozsudek byl v důsledku toho částečně zrušen, avšak Soudní dvůr, rozhodující s konečnou platností o žalobě C. Staelen, této žalobě částečně vyhověl. Veřejný ochránce práv kromě toho navrhl, aby o nákladech řízení bylo rozhodnuto spravedlivě a přiměřeně.

134 S ohledem na okolnosti projednávaného případu je tedy třeba rozhodnout, že veřejný ochránce práv ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady C. Staelen jak v řízení v prvním stupni, tak v tomto řízení o kasačním opravném prostředku.

135 Vzhledem k tomu, že o nákladech souvisejících se vzájemným kasačním opravným prostředkem podaným C. Staelen v rámci tohoto řízení mělo být v souladu s článkem 137 jednacího řádu Soudního dvora, který se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě jeho čl. 184 odst. 1, podle usnesení ze dne 29. června 2016, Veřejný ochránce práv v. Staelen (C-337/15 P, nezveřejněné, EU:C:2016:670), rozhodnuto později, je třeba v souladu s těmito ustanoveními rozhodnout o uvedených nákladech v rámci tohoto rozsudku, jímž se končí řízení.

136 Vzhledem k tomu, že C. Staelen neměla se svými důvody v rámci uvedeného vzájemného kasačního opravného prostředku úspěch a veřejný ochránce práv požadoval náhradu nákladů řízení, je důvodné v souladu s čl. 138 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora uložit C. Staelen náhradu nákladů řízení veřejného ochránce práv souvisejících se vzájemným kasačním opravným prostředkem a rozhodnout, že ponese vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

1) **Návrh formulovaný Claire Staelen v kasační odpovědi znějící na uložení povinnosti evropskému veřejnému ochránci práv zaplatit jí odškodnění ve výši 50 000 eur je nepřípustný.**

2) **Body 1, 3 a 4 výroku rozsudku Tribunálu ze dne 29. dubna 2015, Staelen v. Veřejný ochránce práv (T-217/11, EU:T:2015:238), se zrušují.**

3) **Veřejnému ochránci práv se ukládá povinnost zaplatit Claire Staelen odškodnění ve výši 7 000 eur.**

4) **Claire Staelen ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení evropského veřejného ochránce práv související se vzájemným kasačním opravným prostředkem, který byl zamítnut usnesením ze dne 29. června 2016, Veřejný ochránce práv v. Staelen (C-337/15 P, nezveřejněný, EU:C:2016:670).**

5) **Evropský veřejný ochránce práv ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení Claire Staelen související jak s řízením v prvním stupni, tak s řízením o hlavním kasačním opravném prostředku.**

Podpisy.